

Suojeluskunnan lentonäytös päättyi onnettomuuteen Perhossa

■ Tänään perholaiset paljastavat muistokiven Jylhän järven rannassa.

PERHO

Raija Sahlgren

– Se oli kauheaa valitusta ja itkua ja jokainen kahteli omaisiaan ja pelkäsi, että loukkaantuiko ne, muistelee **Saara Jylhä**, 79, Perhossa 22.6.1930 sattunutta Suomen siihenastisen ilmailuhistorian pahinta onnettomuutta. Onnettomuudessa kuolivat 53-vuotias talollisen vaimo **Hilma Pölkki** ja 45-vuotias itsellisen vaimo **Tekla Pirttikoski**. Kymmenkunta ihmistä loukkaantui. Vaasan Ilmanpuolustusyhdistyksen lentokone Kurki tuhoutui onnettomuudessa.

Kurki ehti tehdä muutamia ”luupingejä” ja ”tynnöreitä” ennen laskeutumistaan Möttösen Jylhässä. Sitten yleisö kuuli moottorin alkavan käydä epätaisisesti.

– Tuolta päin se tuli, viittaa 81-vuotias **Lyydia Vähämäki** tavanraantaan.

Ohjaaja yritti päästä järvelle, mutta liukulentto ei vienyt konetta tarpeeksi pitkälle ja kone laskeutui ihmisjoukkoon.

Lyydia Vähämäki muistelee, että heidän kotonaan alettiin kii-reesti lämmittää vettä loukkaantuneita varten.

– Takassahan se vesi siihen aikaan lämmitettiin, ja takka kuumentui niin, että pärekatto syttyi tulleen. Ei muuta kuin miehet kuljettivat ketjussa ämpäreitä ja sammuttivat tulipaloa samaan aikaan kuin onnettomuuden uhreja hoidettiin.

88-vuotias **Aune Linna** oli onnettomuuden aikaan 16-vuotias.

– Tuonne ne ihmiset meni ojiin maate. Lentäjä istui järkyttyneen näköisenä koneessa. Joku huusi, että kuoli ainakin 1 000 henkeä. Ihmiset halusivat lynkata lentäjän. Tuonne Möttösen suuntaan lentäjä juosten pakeni.

Onnettomuudessa kuolleita käytiin katsomassa ladon nurkalla.

– Pelottavaltahan se tuntui, mutta mentiin kun muutkin menivät, naiset kertovat.

– Kaikki eivät alunperinkään

Saara Jylhä (vas.), Aune Linna ja Lyydia Vähämäki muistelevat lentokoneen putoamispaikalla, miten ihmiset juoksivat paniikissa koneen alta pois.

JUHA SAHLGREN

hyväksyneet Suojeluskunnan järjestämää lentonäytöstä, vaan mielipiteet olivat jakaantuneet puolesta ja vastaan, kertoo Perhon historiaan hyvin paneutunut **Olavi Flink**.

Kurjin sulin lennetty Perhossa

Koneen lentäjä **Piponius** heitti hautajaispäivänä kukkakimpun lentokoneesta Perhon hautausmaalle. Linna, Vähämäki ja Jylhä

muistavat, että lentokoneen ilmestymisen hautausmaan ylle sai paniikkia aikaan.

Perimätiedon mukaan Perhossa on järjestetty lentonäytös jo 1860-luvulla. Jylhän Aapa keräsi kuusi paria kurjen siipiä ja rakensi niistä ehkä nykyistä varjoliidintä muistuttavan ”lentokoneen”. Lisäksi hän valmistautui lentoyritykseen olemalla syömättä suolaa kahden vuoden ajan. Aapa oli päätelty, että linnutkin pysyvät ilmassa, koska ne eivät

syö raskasta ainetta, suolaa.

Lentopäivänä Aapa kiipesi atan katolle ja ihmisten epäilyksistä huolimatta nousi ilmaan. Aapan kerrotaan lentäneen lähes kilometrin ja pudonneen järveen. Pakkolaskusta Aapan kerrotaan selvinneen pelkästään housujen kastumisella.

Perhon Ylipään maamiesseurassa historiaa elvyttänyt Olavi Flink uskoo, että maamiesseura tulee jatkossakin perinteisten ompeluseurojen lisäksi pa-

neutumaan myös Perhon historiaan.

– Aapan ilmalento tulisi jollakin lailla saattaa tulevien sukupolvien tietoon samoin kuin 1500-luvulta peräisin oleva hämäläisten kalakellarikin tulisi kunnostaa.

Perhon Ylipään maamiesseura paljastaa Jylhän järven rannassa **Jukka Peltoniemen** maalla, 22.6.1930 sattuneen lento-onnettomuuden muistokiven tänään keskiviikkona 11.9. klo 18.30.